

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.10.2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, ECLI:CZ:NS:2005:29.ODO.663.2003.1

Číslo: 48/2006

Právní věta: Spočívá-li rozsudek, jímž odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vede k zamítnutí žaloby, není dovolání ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné, jestliže řešení některé z těchto otázek nebylo dovoláním zpochybněno, nebo jestliže ohledně některé z těchto otázek není splněna podmínka zásadního právního významu napadeného rozhodnutí ve věci samé.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.10.2005

Spisová značka: 29 Odo 663/2003

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dovolání

Předpisy: § 237 odst. 1 písm. c) předpisu č. 99/1963Sb.
§ 237 odst. 3 písm. c) předpisu č. 99/1963Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové rozsudkem ze dne 7. 8. 2001 zamítl žalobu, kterou se žalobci domáhali vyloučení rodinného domu č. p. 123 postaveného na stavební parcele č. 437, stavební parcely č. 437 a pozemkové parcely č. 501/55, všechno nemovitostí zapsaných na listu vlastnictví č. 4202 pro katastrální území O. u Ú. u Katastrálního úřadu v Ú. z konkursní podstaty úpadkyně 1. s. r. o. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že kupní smlouva ze dne 5. 3. 1999, kterou pozdější úpadkyně jako prodávající převedla označené nemovitosti na žalobce jako kupující (dále též jen „kupní smlouva“), je neúčinným právním úkonem ve smyslu ustanovení § 15 odst. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále též jen „ZKV“). Žalobci totiž dohodnutou kupní cenu ve výši 1 250 000 Kč prodávajícímu nezaplatili. Rovněž poukázal na to, že žalobci neuhradili úvěr zajištěný zástavním právem váznoucím na nemovitostech, takže i kdyby nešlo o neúčinný právní úkon, byli by žalobci povinni (podle § 27 odst. 5 ZKV) vyplatit věci, jimiž byla zajištěna pohledávka Č. banky, a. s.

K odvolání žalobců V r c h n í s o u d v Praze rozsudkem ze dne 30. 1. 2003 rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé potvrdil. Odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně uzavřel, že samotná skutečnost, že žalobci nezaplatili dohodnutou kupní cenu, neúčinnost kupní smlouvy nezpůsobuje. Přesto i on pokládal kupní smlouvu za neúčinný právní úkon podle ustanovení § 15

odst. 1 písm. c) ZKV, s tím, že podmínky, za nichž byly nemovitosti převedeny na žalobce, byly vskutku nápadně nevýhodné. K převodu nemovitostí došlo po podání návrhu na prohlášení konkursu na majetek prodávající, takže bylo na místě, aby byl uskutečněn za podmínek výhodných pro úpalkyni, tedy za cenu odpovídající tržní hodnotě nemovitostí, na jejíž částečnou úhradu by byly započteny náklady na investice uhrazené žalobci z jejich vlastních prostředků. V rozporu s uvedeným však byly nemovitosti převedeny za kupní cenu, jež nezahrnovala cenu pozemků; rovněž v ní nebyly zahrnuty výdaje úpalkyně na provedení střešní krytiny včetně oplechování, dále výdaje spojené se stavebním řízením apod. Odvolací soud pak shledal zápis nemovitostí do soupisu konkursní podstaty oprávněným i na základě ustanovení § 27 odst. 5 ZKV. Námitku žalobců, že vyzval-li je žalovaný podle zmíněného ustanovení ke složení částky odpovídající výši pohledávky zajištěné zástavním právem váznoucím na nemovitostech před rozhodnutím soudu o žalobě na vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpalkyně, šlo o výzvu „předčasnou, kontroverzní a duplicitní“, neměl za opodstatněnou.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci včasné dovolání, jehož přípustnost opírají o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., namítajíce, že jsou dány dovolací důvody uvedené v § 241a odst. 2 o. s. ř. pod písmeny a) a b), tedy, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (písmeno a/), a že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (písmeno b/). Zásadní právní význam spatřují dovolatelé v tom, že soudy obou stupňů „řešily právní otázku v rozporu s hmotným právem a šlo o řešení právní otázky v judikatuře dosud neřešené“. Konkrétně soudům vytýkají, že pominuly řešení otázky, zda v případě, že na ně úpalkyně převedla majetek na základě platné přípravné smlouvy, již je vázána, může nastat neúčinnost smlouvy realizační, tedy zda může být právně neúčinná smlouva, uzavřená podle platné smlouvy o smlouvě budoucí podle § 50a odst. 3 občanského zákoníku. Existence jiné vady řízení spočívá podle dovolatelů v tom, že závěr, že pozemky na ně byly převedeny bezplatně, nemá oporu v provedeném dokazování. V mezích nesprávného právního posouzení věci pak dovolatelé odvolacímu soudu vytýkají nesprávný výklad ustanovení § 15 odst. 1 písm. c) ZKV a v dovolání snášejí argumenty na podporu závěru, že kupní smlouva nebyla uzavřena za nápadně nevýhodných podmínek. Proto dovolatelé požadují, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k dovolání nepokládá otázky předestřené dovolateli za otázky zásadního právního významu. Mimo jiné zdůraznil, že odvolací soud shodně se soudem prvního stupně shledal oprávněnost zápisu nemovitostí do konkursní podstaty i na základě postupu dle § 27 odst. 5 ZKV, přičemž dovolání se tohoto důvodu zamítnutí žaloby netýká. Žalovaný proto požaduje, aby Nejvyšší soud dovolání jako nepřipustné odmítl.

Dovolání v této věci není přípustné.

N e j v y š š í s o u d dovolání odmítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Se zřetelem k bodu 3., článku II., části první zákona č. 59/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dále Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. dubnem 2005.

Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Přípustnost dovolání proti rozsudku, kterým odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně,

upravuje ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) a c) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“).

O případ podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. nejde (rozsudek krajského soudu byl prvním rozsudkem ve věci). Oproti očekávání dovolatelů není dovolání přípustné ani podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Podle tohoto ustanovení je dovolání přípustné také proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam.

Ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. dále určuje, že rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam (odstavec 1 písm. c/) zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Nejvyšší soud pak ani po zvážení všech kritérií, jejichž prostřednictvím lze usuzovat na zásadní významnost rozhodnutí, napadené rozhodnutí za zásadně významné po právní stránce nepokládá.

Jak Nejvyšší soud uvedl již v usnesení ze dne 29. 6. 2004, sp. zn. [21 Cdo 541/2004](#), uveřejněném v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročník 2004, pod číslem 132 (od jehož závěrů nemá důvodu odchytil se ani v této věci a na něž v podrobnostech odkazuje), na závěr, zda má napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé zásadní význam po právní stránce, lze usuzovat jen z okolností uplatněných dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. K okolnostem uplatněným dovolacími důvody podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) nebo ustanovení § 241a odst. 3 o. s. ř. nemůže být při posouzení, zda je dovolání přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., přihlédnuto. Přitom při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst. 3 o. s. ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může soud posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Při úvaze o přípustnosti dovolání proto Nejvyššího soud nepřihlížel k těm argumentům, které dovolatelka spojuje s tvrzením o existenci vady řízení (s tvrzením o existenci dovolacího důvodu dle § 241a odst. 2 písm. a/ o. s. ř.); tyto argumenty ostatně též postrádají judikatorní přesah, dovolatelka sama s nimi závěr o zásadní významnosti napadeného rozhodnutí po stránce právní nespojuje a nadto je jimi ve skutečnosti (argumentem, že označený závěr „nemá oporu v provedeném dokazování“) uplatňován dovolací důvod dle § 241a odst. 3 o. s. ř., který tu způsobitelným dovolacím důvodem není.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je pak podmíněna nejen tím, že rozhodnutí je zásadního významu z hlediska svého obecného dopadu do poměrů sporů jiných (obdobných), nýbrž i tím, že dotčené právní posouzení věci je významné pro věc samu. Tento předpoklad nespĺňuje situace, kdy řešení příslušné právní otázky se nemůže projevit v poměrech dovolatele, tedy zůstane-li jeho postavení vůči druhé straně sporu (ve vztahu žalobce - žalovaný) nezměněno. Jinak řečeno, spočívá-li rozsudek, jímž odvolací soud potvrdil rozsudek prvního stupně, na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vede k zamítnutí žaloby, není dovolání věcně projednatelné, jestliže věcnému přezkumu posouzení byť jediné právní otázky brání to, že není splněna podmínka jejího zásadního právního významu ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., nebo to, že řešení této otázky odvolacím soudem nebylo dovoláním zpochybněno. Věcný přezkum posouzení ostatních právních otázek za tohoto stavu výsledek sporu ovlivnit nemůže, a dovolání je - podle posledně označeného ustanovení - nepřípustné jako celek (srov. k tomu mutatis mutandis též usnesení Nejvyššího soudu uveřejněné pod číslem 27/2001 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2002, sp. zn. [20 Cdo 910/2000](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2002, pod číslem 54). Jak rozvedeno výše, odvolací soud založil své rozhodnutí na dvou závěrech (na závěru, že kupní smlouva je neúčinným právním úkonem

ve smyslu § 15 odst. 1 písm. c/ ZKV a na tom, že soupis byl proveden v souladu s § 27 odst. 5 ZKV), z nichž každý samostatně ob stojí coby důvod zamítnutí vylučovací žaloby. Závěr, že dovolání je - ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. - přípustné, by tedy byl namístě, jen kdyby Nejvyšší soud shledal napadené rozhodnutí zásadně významným v řešení obou těchto otázek, za samozřejmého předpokladu, že dovolatelé jejich řešení dovoláním také zpochybnili. Takovému úsudku ovšem brání skutečnost, že dovolatelé soustředili dovolací argumentaci pouze k popření závěru o neúčinnosti kupní smlouvy.

Tento závěr s sebou nese konečné posouzení dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jako nepřipustného. Nejvyšší soud proto, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.), dovolání odmítl (§ 243b odst. 5 a § 218 písm. c/ o. s. ř.).